

приета от УС на НАПОО с Протокол № 6 от 04.12.2019г.

Актуализирана стратегия „НАПОО 2019-2021“

Съдържание

СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ	2
ВЪВЕДЕНИЕ	3
I. ЕВРОПЕЙСКИ И НАЦИОНАЛЕН КОНТЕКСТ НА РАЗВИТИЕТО НА НАПОО ДО 2021 Г.	9
II. ВИЗИЯ И СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ	12
III. ПРИОРИТЕТНИ НАПРАВЛЕНИЯ И МЕРКИ	15
1. РАЗВИТИЕ НА СЪТРУДНИЧЕСТВОТО С ДЪРЖАВНИТЕ ИНСТИТУЦИИ, ОРГАНИЗАЦИИТЕ НА РАБОТОДАТЕЛИТЕ И НА РАБОТНИЦИТЕ И СЛУЖИТЕЛИТЕ, БРАНШОВИ И ПРОФЕСИОНАЛНИ ОРГАНИЗАЦИИ И АКАДЕМИЧНАТА ОБЩНОСТ ЗА УСЪВЪРШЕНСТВАНЕ НА НАЦИОНАЛНАТА СИСТЕМА ЗА ПРОФЕСИОНАЛНО ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУЧЕНИЕ В КОНТЕКСТА НА ПОЛИТИКАТА ЗА УЧЕНЕ ПРЕЗ ЦЕЛИЯ ЖИВОТ	15
2. РАЗВИТИЕ НА МРЕЖАТА ОТ ЛИЦЕНЗИРАНИ ЦПО И ЦИПО	17
3. ОСИГУРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО В СИСТЕМАТА НА ПРОФЕСИОНАЛНОТО ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУЧЕНИЕ	18
4. ПРОУЧВАНЕ НА ЕВРОПЕЙСКИ ОПИТ И ДОБРИ ПРАКТИКИ В ОБЛАСТТА НА ПОО И АДАПТИРАНЕ, С ЦЕЛ ТРАНСФЕР НА НАЦИОНАЛНО НИВО /ЕКР/ НКР, ECVET, EQAVET, ВАЛИДИРАНЕ НА ПРОФЕСИОНАЛНИ ЗНАНИЯ, УМЕНИЯ И КОМПЕТЕНТНОСТИ, ПРИДОБИТИ ЧРЕЗ НЕФОРМАЛНО ОБУЧЕНИЕ И САМОСТОЯТЕЛНО УЧЕНЕ	21
5. ПОВИШАВАНЕ НА ПРОЗРАЧНОСТТА И ПУБЛИЧНОСТТА НА УСЛУГИТЕ ПО ПРОФЕСИОНАЛНО ОБУЧЕНИЕ НА ВЪЗРАСТНИ И ПРОФЕСИОНАЛНО ОРИЕНТИРАНЕ	24
6. РАЗВИТИЕ И ПОДОБРЯВАНЕ КАЧЕСТВОТО НА АДМИНИСТРАТИВНОТО ОБСЛУЖВАНЕ, ДЕЛОВОДНАТА И АРХИВНАТА ДЕЙНОСТ, ПРИЛАГАНЕ АНТИКОРУПЦИОННИ МЕРКИ И ПРЕДОТВРЯВАНЕ КОНФЛИКТ НА ИНТЕРЕСИ	26
IV. ОЧАКВАНО ВЪЗДЕЙСТВИЕ ОТ РЕАЛИЗИРАНЕ НА СТРАТЕГИЯТА	29
V. ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА СТРАТЕГИЯТА	
VI. ОСИГУРЯВАНЕ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА СТРАТЕГИЯТА	32

Списък на използваните съкращения

АЗ	АГЕНЦИЯ ПО ЗАЕТОСТТА
БСК	БЪЛГАРСКА СТОПАНСКА КАМАРА
БТПП	БЪЛГАРСКА ТЪРГОВСКО ПРОМИШЛЕНА ПАЛАТА
ДОС	ДЪРЖАВЕН ОБРАЗОВАТЕЛЕН СТАНДАРТ
ЕК	ЕКСПЕРТНА КОМИСИЯ
ЕКР	ЕВРОПЕЙСКА КВАЛИФИКАЦИОННА РАМКА
ЗПОО	ЗАКОН ЗА ПРОФЕСИОНАЛНОТО ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУЧЕНИЕ
ИКТ	ИНФОРМАЦИОННИ И КОМУНИКАЦИОННИ ТЕХНОЛОГИИ
МОН	МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА
МТСП	МИНИСТЕРСТВО НА ТРУДА И СОЦИАЛНАТА ПОЛИТИКА
МИ	МИНИСТЕРСТВО НА ИКОНОМИКАТА
МТ	МИНИСТЕРСТВО НА ТУРИЗМА
МФ	МИНИСТЕРСТВО НА ФИНАНСИТЕ
НАПОО	НАЦИОНАЛНА АГЕНЦИЯ ЗА ПРОФЕСИОНАЛНО ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУЧЕНИЕ
НКПД	НАЦИОНАЛНА КЛАСИФИКАЦИЯ НА ПРОФЕСИИТЕ И ДЛЪЖНОСТИТЕ
НКР	НАЦИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИОННА РАМКА
НАЦИД	НАЦИОНАЛЕН ЦЕНТЪР ЗА ИНФОРМАЦИЯ И ДОКУМЕНТАЦИЯ
ПОО	ПРОФЕСИОНАЛНО ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУЧЕНИЕ
СППОО	СПИСЪК НА ПРОФЕСИИТЕ ЗА ПРОФЕСИОНАЛНО ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУЧЕНИЕ
ЦПО	ЦЕНТЪР ЗА ПРОФЕСИОНАЛНО ОБУЧЕНИЕ
ЦИПО	ЦЕНТЪР ЗА ИНФОРМАЦИЯ И ПРОФЕСИОНАЛНО ОРИЕНТИРАНЕ
ЦРЧР	ЦЕНТЪР ЗА РАЗВИТИЕ НА ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ
УС	УПРАВИТЕЛЕН СЪВЕТ
УЦЖ	УЧЕНЕ ПРЕЗ ЦЕЛИЯ ЖИВОТ
EQF	ЕВРОПЕЙСКА КВАЛИФИКАЦИОННА РАМКА ЗА УЧЕНЕ ПРЕЗ ЦЕЛИЯ ЖИВОТ
ESVET	ЕВРОПЕЙСКА СИСТЕМА ЗА КРЕДИТИ В ПРОФЕСИОНАЛНОТО ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУЧЕНИЕ
EQAVET	ЕВРОПЕЙСКА РЕФЕРЕНТНА РАМКА ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО В ПРОФЕСИОНАЛНОТО ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУЧЕНИЕ
ESCO	ЕВРОПЕЙСКА КЛАСИФИКАЦИЯ НА УМЕНИЯТА, КОМПЕТЕНТНОСТИТЕ, КВАЛИФИКАЦИИТЕ И ПРОФЕСИИТЕ

ВЪВЕДЕНИЕ

Политиките на държавите-членки на Европейския съюз (ЕС) в областта на образованието, обучението и заетостта са съсредоточени върху повишаване и адаптиране на уменията и предоставяне на по-добри възможности за учене през целия живот, за да осигуряват развитието на висококвалифицирана и отговаряща на нуждите на икономиката работна сила.

Подобряването на ефикасността на системите за професионално образование и обучение (ПОО) води до повишаване на възможностите за професионална реализация и до намаляване на социалното неравенство. Инвестирането в добре функциониращи системи за обучение през целия живот трябва да покрива недостига или липсата на умения, а системите за образование и обучение - да осигуряват придобиването на нови умения, необходими за новите работни места, които се очаква да бъдат създадени. Това ще гарантира подобряване на приспособимостта и възможностите за професионална и личностна реализация не само на трудово активните хора, но и на всички граждани в държавата. Основните принципи на ЕС за свободно движение на хора и капитали също поставят пред националните квалификационни системи редица предизвикателства, които изискват адекватен отговор на потребностите на икономиката и осигуряване на прозрачност на придобиваните квалификации – предпоставка за по-добрата мобилност и преносимост на квалификации.

В контекста на развиващия се пазар на труда и на новите предизвикателства, пред които са изправени системите за ПОО, от ключово значение е ролята на държавните органи, които формират и провеждат политики на национално, регионално и местно ниво, насочени към подобряване на уменията и повишаване на инвестициите в човешките ресурси.

Националната агенция за професионално образование и обучение (НАПОО), създадена през 1999 г. като част от цялостен проект, насочен към модернизиране на системата на ПОО в страната, е държавен орган към Министерския съвет на Република България.

Основната дейност на НАПОО е свързана с осигуряване на ефективна координация на институциите във връзка с формиране на политиките в областта на професионалното ориентиране, професионалното образование и обучение, дефиниране на съдържанието на професионалните квалификации и лицензиране на дейностите в системата на ПОО,

осигуряване на качеството на професионалното обучение в лицензираните ЦПО и на услугите в ЦИПО.

Управлението и експертизата на НАПОО се осъществява върху принципите на сътрудничество, партньорство и взаимодействие, дефинирани чрез трипартитния принцип, който е институционално заложен в структурата и функциите на Агенцията. Трипартитният принцип осигурява високо ниво на съгласуваност и координация между държавните институции и национално представителните организации на работодателите и на работниците и служителите при формирането и реализирането на политиките в системата на професионалното образование и обучение в страната.

Дейността на НАПОО обхваща следните ключови области:

1. Осигуряване на предпоставки за изграждане на единна система за професионално образование и обучение

Основните функции на НАПОО, които допринасят за осигуряване на единни изисквания за придобиване на професионална квалификация във всички институции от системата за ПОО, са:

- разработване и актуализиране на Списъка на професиите за професионално образование и обучение (СППОО) в съответствие с потребностите на пазара на труда;
- разработване и актуализиране на Държавни образователни стандарти (ДОС) за придобиване на квалификация по професии.
- СППОО е единен динамичен инструмент за всички обучаващи институции от системата на ПОО и отразява потребностите на пазара на труда от определени квалификации. За целта той периодично се допълва и актуализира с нови професии и специалности, като резултат от появата на нови работни места и потребността от придобиване на нови умения, както и отпадането на неактуални професии и специалности
- ДОС за придобиване на квалификация по професии са документи, които се прилагат от всички обучаващи институции в системата на ПОО. С ДОС за придобиване на квалификация по професии се определят задължителните професионални знания,

умения и компетентности, необходими за упражняване на професията и те са задължителни за всички обучаващи институции, които имат право да организират професионално обучение, завършващо с издаване на Свидетелство за професионална квалификация или Удостоверение за професионално обучение по част от професия.

- На базата на натрупан опит, през 2019 г. НАПОО усъвършенства методическите указания за разработване на Държавни образователни стандарти за придобиване на квалификация по професии и Рамковите изисквания за разработването им, с цел осигуряване на по-голяма степен на прозрачност и приложимост. Предоставя се възможност за участие на различни групи лица, активира се участието на социалните партньори и се разширява кръга на използваните методи за събиране и анализиране на информация, необходима за описанието на професиите - свързана с нови технологии, тенденции в развитието на съответния отрасъл в близък и средносрочен план. Създава се по-достоверно описание, което свързва илюстрираните в схемата по-долу компоненти.

- Изграждането на единна система за професионално образование и обучение в България активно се подпомага от опита на НАПОО от участието ѝ в редица

международни проекти, които са обвързани с регламентираните ѝ от ЗПОО функции.

Продуктите и дейностите в международните проекти, в които НАПОО е партньор, са насочени към подобряване на експертизата на служителите и внедряване на добри практики от други страни, а именно:

- Адаптиране и популяризиране на инструменти, насочени към професионално ориентиране и кариерно развитие;
- Усъвършенстване на методологията за разработване на „единици резултати от учене“ в ДОС за придобиване на професионална квалификация;
- Адаптиране на инструменти за квалификация или валидиране, насочени към определени целеви групи – млади хора без квалификация, бежанци и др.

Продължават успешно дейностите на Агенцията по прилагане на европейските инструменти за Учение през целия живот - НКР, ECVET, Европейската рамка за осигуряване на качество в ПОО, валидиране и др.

2. Подобряване на достъпа до професионално ориентиране, квалификационни услуги и осигуряване качеството на професионалното образование и обучение

Дейностите по лицензиране на центрове за професионално обучение (ЦПО) и центрове за информация и професионално ориентиране (ЦИПО), които Агенцията осъществява, допринасят за формиране и развитие на пазара на квалификационни услуги в страната и за разширяване на достъпа до придобиване, повишаване и усъвършенстване на квалификациите. С тази своя специфика, ЦПО заемат ключово място и се превръщат в утвърдени институции за учене през целия живот. Изградената мрежа в страната от различни обучаващи институции създава условия за силна конкуренция между тях и стимулира действията им за повишаване качеството на предлаганите квалификационни услуги.

Предоставяната актуална информация в областта на ПОО чрез интернет страницата на НАПОО, информационната система и други информационни канали осигуряват достъп до квалификационните услуги, предлагани от лицензираните центрове за професионално обучение и до дейностите по професионално ориентиране, предоставяни от ЦИПО.

Публикуваният пълен набор от процедури, изисквания и критерии за лицензиране, методически указания, проекти на ДОС и утвърдени ДОС за придобиване на професионална квалификация, публикувани в ДВ, както и на актуалният СПОО, подпомагат заинтересованите лица при организирането на предоставянето на предлаганите квалификационни услуги.

Прилагането на Европейската рамка за осигуряване на качеството в професионалното образование и обучение /EQAVET/ за професионално обучение се осъществява чрез осъществяване на последващ контрол на лицензираните ЦПО, ЦИПО, базиран на основните принципи и индикатори, заложи в рамката. Като държавен орган, подпомагащ формирането и реализирането на секторни политики в ПОО, НАПОО обработва набор от статистически данни и разработва анализи за основните тенденции в развитието на ПОО по следните показатели: осигуряване на достъп до ПОО; развитие на мрежата от доставчици на ПОО; осигуряване на качеството в ЦПО/ЦИПО и др.

3. Усъвършенстване на модела за партньорство с институциите и организациите, свързани с ПОО

Една от основните функции на НАПОО е насочена към разширяване и задълбочаване на сътрудничеството ѝ с институциите и организациите във връзка с разработването на национални секторни политики в областта на ПОО. Добра практика на Агенцията през годините може да се отбележи инициативата за сключване на двустранни споразумения с различни заинтересовани страни в сферата на ПОО. Централно място в споразуменията заемат дейностите, свързани със: осигуряване на потребностите на пазара на труда от нови умения и квалификации; включване на потребностите от нови умения в ДОС за придобиване на квалификация; гарантиране на прозрачността на процеса по лицензиране чрез прецизиране на процедурите и критериите за лицензиране на ЦПО и ЦИПО и на системата за мониторинг и последващ контрол на предоставянето от ЦПО професионално обучение.

За успешното изпълнение на координиращата дейност на Агенцията водеща роля имат Управителния съвет на НАПОО и експертните комисии по професионални направления и по професионално ориентиране.

Управителният съвет (УС) и 17-те експертни комисии (ЕК) по професионални направления и по професионално ориентиране осъществяват своята дейност на принципа на трипартитното сътрудничество.

Социалните партньори, участващи в ЕК, се включват активно в изпълнението на основните функции на НАПОО - лицензиране и последващ контрол върху дейността на лицензираните ЦПО и ЦИПО, разработване/актуализиране на ДОС за придобиване на квалификация по професии и актуализиране на СППОО.

НАПОО активно участва в изработването на съгласувани позиции по ключови проблеми на сектор ПОО чрез включване на експерти от специализираната администрация в постоянни национални и междуведомствени работни групи, консултативни съвети, направляващи комитети и др. към МОН, МТСП, БСК, БТПП, АЗ и др.

I. ЕВРОПЕЙСКИ И НАЦИОНАЛЕН КОНТЕКСТ НА РАЗВИТИЕТО НА НАПОО ДО 2021 Г.

Основна констатация, изведена в различни европейски и национални документи през последните години е, че българската икономика изостава спрямо водещите икономики по отношение качеството на човешкия капитал. Натрупаните несъответствия между знанията, уменията и компетентностите на работната сила и потребностите на пазара на труда, по-специално уменията, свързани с новите технологии, са сериозна пречка пред развитието на конкурентоспособността на българската икономика. Подчертава се, че пренебрегването на този проблем или дори забавянето на адекватните действия в това отношение може да окаже изключително неблагоприятно въздействие върху процесите на икономическа конвергенция към европейските и световни стандарти в дългосрочен план.

България, като член на ЕС е необходимо да привежда секторните си политики с европейските политики за ПОО.

Страната търси възможности за създаване на гъвкава система за ПОО, която да е по-привлекателна, насочена в по-голяма степен към професионалното развитие, иновативни, достъпни и гъвкави подходи.

Стратегически цели за периода 2019—2021 г ., които ще окажат въздействие върху дейността на НАПОО:

1. Подобряване на качеството, резултатността, привлекателността и приложимостта на ПОО на пазара на труда

Високото качество и приложимостта на ПОО на пазара на труда са необходими условия за неговата привлекателност. Необходимо е съществено да се повиши пригодността на завършилите ПОО за заетост. Стандартите за професионална квалификация в ПОО трябва да са ориентирани към постигането на резултати от ученето и да отговарят по-добре на потребностите на пазара на труда. Този въпрос следва да се реши посредством модели на сътрудничество със социалните партньори, професионалните и браншовите организации, службите по заетостта, публичните органи, научноизследователските организации и други заинтересовани страни, за да се осигури по-добър обмен на информация относно

потребностите на пазара на труда и по-добра съвместимост между тези потребности и формирането на адекватни професионални знания, умения и компетентности и търсене на иновативни модели на сътрудничество.

2. Развитие на ученето през целия живот и мобилността

Осигуряването на гъвкав достъп до обучение за придобиване на професионална квалификация има пряк принос за постигане на общоевропейската цел. В областта на професионалното образование и обучение основен фокус ще бъде обучението в реална работна среда. Неформалното и информалното учене ще бъде насърчавано чрез дейности за развитие и на доброволчеството.

Обучаващите институции, които предоставят ПОО, трябва да насърчават развитието на гъвкави форми на обучение и гъвкави учебни пътеки, за да подпомогнат достъпа до това обучение в различни житейски ситуации и да отговорят на различните потребности. Посоката, която ще се следва ще бъде към осигуряване на постоянен и ефективен механизъм за координирано взаимодействие на всички заинтересовани страни за образование и обучение на възрастни, вкл. в изпълнение на европейската инициатива „Пътеки за повишаване на уменията“ на възрастни учащи.

3. Насърчаване на иновациите, творчеството и предприемачеството

Сътрудничеството между предоставящите ПОО, от една страна, и иновативни предприятия и институциите за висше образование е важна предпоставка за постигане на успех. Това ще ги подпомогне да получат ценна информация относно нововъведенията и нуждите от компетентности, да развият професионални постижения и иновации. Подобни партньорства могат да спомогнат и за въвеждането на основани на опита методи на учене, като се насърчава експерименталният подход и се адаптира учебната документация спрямо потребностите от умения на пазара на труда.

Използването на ИКТ ще спомогне за постигането на максимален достъп до обучение и да насърчи активното учене, както и да се разработят нови методи в областта на ПОО, вкл. в процеса на работа.

Държавите трябва да насърчават инициативи, насочени към подпомагане на предприемачеството както в началното, така и в продължаващото ПОО, в тясно

сътрудничество между работодателите, предоставящите ПОО, и националните власти в подкрепа на бизнеса.

4. Утвърждаване на равнопоставеността, социалното сближаване и активното гражданско участие

В рамките на началното ПОО учащите трябва да придобиват както специфични професионални компетентности, така и по-широко обхватни ключови компетентности, включително хоризонтални компетентности, които им позволяват да продължат образованието и обучението си (в рамките на ПОО или на висшето образование) и им помагат за избора на професия, за участие и за свободно движение на интернационалния и национален трудов пазар. Необходимо е системите за учене на възрастни също да подпомагат придобиването и допълнителното развитие и на ключови компетентности.

Важно е да се предприемат подходящи мерки за осигуряване на равен достъп - специално за лица и групи, за които съществува риск от социално изключване - особено при хората с ниска квалификация и без квалификация, при такива със специални потребности или в неравностойно положение, при по-възрастните работници. Участието на тези групи в ПОО се улеснява и насърчава чрез валидиране на неформалното и самостоятелното учене, както и чрез осигуряването на гъвкави програми за учене.

Националната агенция за професионално образование и обучение като държавен орган за координиране на дейностите в системата на ПОО и през следващите години ще продължи да подпомага изпълнението на секторните политики в ПОО, произтичащи от националните и европейските приоритетите в областта на професионалното образование и обучение, заетостта и пазара на труда.

II. ВИЗИЯ И СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ

Актуализираната стратегия „НАПОО 2019—2021“ е документ, продължение на Стратегически проект „НАПОО 2020“, чиято основна цел е да конкретизира целите на европейските и националните политики за развитие на Агенцията в периода 2019-2021 г.

Стратегията е в съответствие с функциите на НАПОО, възложени от ЗПОО, като включва и дейности, свързани с новите секторни политики за изпълнение на националните приоритети на Република България и приоритетите на ЕС. Актуализираната стратегия е съобразена със: Функционалният анализ на политиката в областта на професионалното образование и обучение, разработен по Проект BG05SFOP001-2.001-0006 „Създаване на единни правила за провеждане на функционални анализи по хоризонтални и секторни политики“, финансиран от Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от ЕС чрез ЕСФ, имащ за цел да се подобри координацията и взаимодействието между различните участници от трите нива, участващи в реализирането на секторната политика в ПОО.

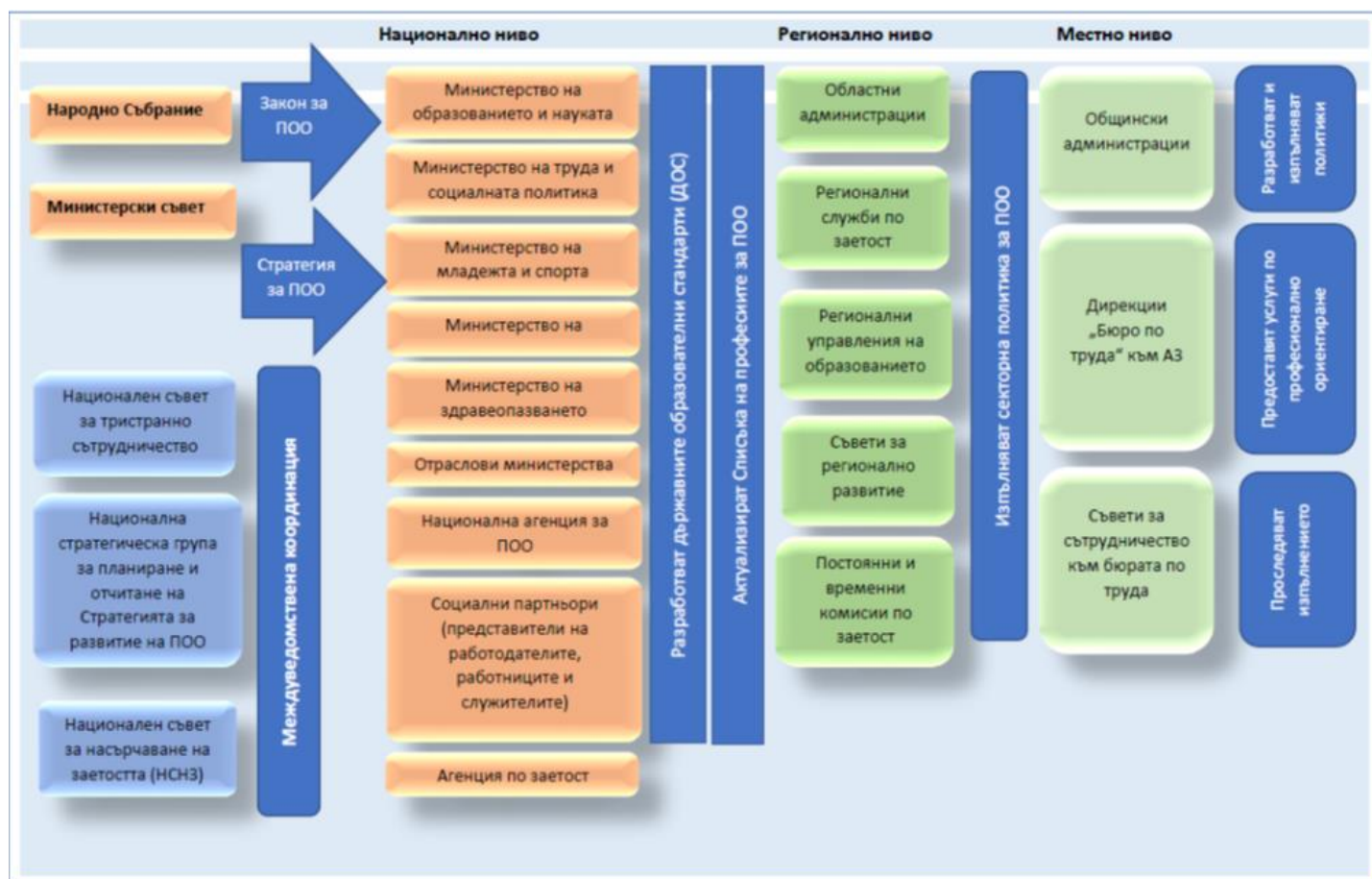

Таблица 1 Управление на секторна политика за ПОО¹

При актуализирането на Стратегията на НАПОО са взети предвид и следните документи, имащи отношение към сектора на ПОО:

1. Проект на Актуализирана стратегия за развитие на ПОО в Република България за периода 2019-2021 г.
2. Проект на План за действие за периода 2019-2021 г. в изпълнение на Актуализирана стратегия за развитие на ПОО в Република България за периода 2019-2021 г.
3. Мониторингов доклад за изпълнението на Плана за действие за 2015-2017, вкл. и за 2018 г., в изпълнение на Стратегията за развитие на ПОО в РБ за 2015-2020
4. Мониторинг на образованието и обучението, България 2019, Европейски съюз, 2019 г.

¹ На базата на данни на ReferNet България, http://www.cedefop.europa.eu/files/4161_bg.pdf Cedefop

Визия

През периода 2019-2021 г. НАПОО да продължи да бъде ключов партньор в успешно функциониращ механизъм за планиране на националната политика в сектора на ПОО и за координация и постигане на съгласувани действия на всички заинтересовани страни на национално ниво за развитие на секторната политика за професионално образование и обучение.

Стратегическа цел

Реализиране на секторните, националните и европейските приоритети, свързани с подобряване на достъпа и на качеството на професионалното образование и обучение, в съответствие с нуждите на пазара на труда и изискванията на икономиката на знанието в контекста на ученето през целия живот.

III. ПРИОРИТЕТНИ НАПРАВЛЕНИЯ И МЕРКИ

1. Приоритетни направления

Приоритетните направления в дейността на НАПОО до 2021 г. са определени на базата на анализа на дейността на Агенцията за периода 2015-2018 г. и са съобразени с нейните визия и цели. Те се отнасят както до изпълнението на националните политики, така и до адаптирането на общоевропейските политики в сферата на ПОО.

ПРИОРИТЕТИТЕ НА АКТУАЛИЗИРАНАТА СТРАТЕГИЯ „НАПОО 2019-2021“ СА:

Приоритет 1. Развитие на сътрудничеството с държавните институции, организациите на работодателите и на работниците и служителите, браншови и професионални организации и академичната общност за усъвършенстване на националната система за професионално образование и обучение в контекста на политиката за учене през целия живот

Мярка 1. Оползотворяване на потенциала на трипартитните органи за управление и дейност на НАПОО, като платформа за консултации, обсъждане на основни въпроси и инициране на предложения във връзка с развитието на системата за ПОО

Управителният съвет (УС) на НАПОО и Експертните комисии (ЕК) по професионални направления и по професионално ориентиране се формират от равни квоти представители на държавните институции и на национално представителните организации на работодателите и на работниците и служителите. Като трипартитни органи, те притежават потенциал, който може да бъде оползотворен по-пълноценно за формирането на съгласувани позиции на заинтересованите страни по съществени за развитието на системата на ПОО въпроси. Резултатите от въведената през последните години практика за провеждане на тематични дискусии на заседания на УС и ангажирането на ЕК по професионално ориентиране в подготовката на предложение за създаване на Национален форум за кариерно ориентиране в България са положителни. НАПОО да продължи утвърждаването на практиката за провеждане на тематични дискусии на заседания на УС и ЕК, на съвместни заседания на УС и отделни ЕК, с участие при необходимост на представители на академичната общност, което ще допринесе за развитие на диалога между

заинтересованите страни и идентифициране на ефективни възможности за съвместни действия.

***Мярка 2.** Участие в дейността на работни групи, съвети, комитети, комисии и др. към МОН, МТСП, МИ, МТ, АЗ и други държавни институции, на организации на работодателите и на работниците и служителите, на браншови и професионални организации, свързани с развитието на квалификацията на работната сила*

Участието на НАПОО в процесите на разработване и реализиране на политики, стратегии, програми и концепции, насочени към развитие на националната система за ПОО, е основно направление в нейната дейност. Изпълнението на мярката включва развитие на сътрудничеството с МОН, МТСП, МИ, МТ, МФ, АЗ, ЦРЧР, НАЦИД и други институции. Изпълнението на тази мярка ще допринесе за:

- Усъвършенстване на нормативната база в областта на ПОО;
- Разработване и реализиране на стратегии, програми, планове за действие в областта на ПОО, УЦЖ, насърчаване на заетостта и социалното включване;
- Внедряване на европейските инструменти в ПОО – Европейската и Националната квалификационна рамка за учене през целия живот (EQF/НКР), Европейската система за трансфер на кредити в професионалното образование и обучение (ECVET), Европейската референтна рамка за осигуряване на качеството в професионалното образование и обучение (EQAVET), Препоръката за валидиране на знания, умения и компетентности, придобити чрез неформално обучение и самостоятелно учене;
- Оползотворяване на финансовите инструменти на ЕС за насърчаване на УЦЖ;
- Подготовка за разработване и изпълнение на оперативните програми.

Участието на представители на НАПОО в дейността на социалните партньори на национално и браншово ниво във връзка с квалификацията на работната сила е форма за сътрудничество, която е от ключово значение за развитие на ПОО в съответствие с изискванията и потребностите на пазара на труда. Изпълнението на мярката включва по-нататъшно развитие на тази форма на сътрудничество с инициирани от НАПОО работни

срещи за обмен на информация, дискусии за генериране на съгласувани решения и уточняване на действия по конкретни проблеми.

***Мярка 3.** Организиране и провеждане на дискусии, кръгли маси, семинари, конференции и други събития с участието на представители на заинтересованите страни*

Провеждането на форуми по ключови проблеми на ПОО с участието на представители на заинтересованите страни е инструмент, доказал своята ефективност за обмен на информация и добри практики, за стимулиране на ангажираността и оползотворяване на експертния капацитет, за намиране на ефективни решения по дискусийни въпроси.

Изпълнението на мярката ще допринесе за разширяване възможностите за формиране на съгласувани позиции и планирането на ефективни действия.

Приоритет 2. Развитие на мрежата от лицензирани ЦПО и ЦИПО

***Мярка 1.** Лицензиране и разширяване на мрежата от ЦПО и ЦИПО в контекста на осигуряване качеството на услугите по професионално обучение на лица над 16-годишна възраст и по професионално ориентиране*

Изпълнението на тази мярка е насочено към подобряване на социалната и трудова реализация на хората чрез създаване на условия за равен достъп до професионално обучение и развитие на системата за учене през целия живот. В свят, характеризиращ се с ярки технически, икономически и геополитически промени, от жизнено важно значение е да се предложи на всеки достъп до образование и квалификация на всяка възраст.

Основните действия, свързани с тази мярка, са: усъвършенстване на критериите и процедурите за лицензиране в съответствие с изискванията за осигуряване на качествени услуги по професионално обучение в ЦПО и професионално ориентиране в ЦИПО; консултиране на кандидати за лицензиране; съвместна дейност на НАПОО с АЗ, с организации на работодателите и на работниците и служителите, с професионални, браншови и неправителствени организации, с представители на академичната общност за решаване на конкретни проблеми, свързани с дейността на ЦПО и ЦИПО; информирание на гражданите и работодателите за възможностите да ползват ефективно и качествено професионално обучение в ЦПО и професионално ориентиране в ЦИПО и др. Реализирането на дейностите по тази мярка ще съдействат за създаване и поддържане на

гъвкава система за качествено професионално обучение, адекватна на потребностите на националния и европейския пазар на труда.

***Мярка 2.** Ефективно функциониране на системата за валидиране на професионални знания, умения и компетентности, придобити чрез неформално и информално учене*

Като национална институция за координация на дейностите в сферата на ПОО, НАПОО има ключова роля при проектирането, изграждането и въвеждането на система за идентифициране и признаване на знания и умения, придобити чрез неформално обучение и информално учене. Централно място при изпълнението на тази роля е създаване на гъвкави механизми за разработване и актуализиране на ДОС за придобиване на квалификация по професии, чрез координиране и насърчаване на сътрудничеството между заинтересованите страни; повишаване информираността на гражданите и на интереса им към валидирането; повишаване на доверието спрямо квалификациите, придобити по нетрадиционен път. Методическото осигуряване на ЦПО от страна на НАПОО е предпоставка, която гарантира ефективното функциониране на системата за валидиране на професионални знания, умения и компетентности, придобити чрез неформално и информално учене. С изпълнението на дейностите, заложи в мярката НАПОО ще допринесе за популяризиране на валидирането като начин за придобиване на професионална квалификация и за по-пълноценното оползотворяване на уменията на лицата, които са ги придобили в различен образователен контекст.

Приоритет 3. Осигуряване на качеството в системата на професионалното образование и обучение

***Мярка 1.** Поддържане на Списъка на професиите за ПОО в съответствие с актуалните потребности на пазара на труда и с Националната класификация на професиите и длъжностите*

Периодичното актуализиране на СППОО трябва да бъде резултат от мониторинг и прогнозиране на нуждите от умения на национално ниво. Целта е да се постигне по-добро съответствие между търсенето и предлагането на компетентности на пазара на труда и да се намалят несъответствията между потребностите на работодателите от умения и предлаганите резултати от системата на ПОО. Прогнозирането следва да бъде насочено не само към специфичните умения, а и към по-широки личностни умения и ключови

компетентности, което ще улесни интегрирането им в стандартите за професионална квалификация и в учебните програми.

Съществено изискване е прогнозирането на потребностите от нови умения да се осъществява на секторно ниво. За целта е необходимо да се разработи и внедри модел за секторна квалификационна рамка на потребностите от умения, която да гарантира: поощряване участието на различните заинтересовани страни в процеса на реформиране на ПОО за постигане на по-силна обвързаност с нуждите на трудовия пазар; разработване и тестване на общи методи за предварителното определяне на потребностите от умения и компетентности на секторно ниво.

Моделът за секторно определяне на потребностите ще бъде насочен към решаване на следните проблеми: съответствие на стандартите (ДОС) за придобиване на квалификация по професиите от съответния сектор с изискванията на пазара на труда; съответствие на учебните програми и на изпитните програми със стандартите за придобиване на квалификация по професиите от съответния сектор; идентифициране на потребността от нови професии/специалности за съответния сектор, които да бъдат допълнени в СППОО.

Мярка 2. Разработване и актуализиране на ДОС за придобиване на квалификация по професии

Основните проблеми, които НАПОО като национална институция, отговорна за разработване на ДОС за придобиване на квалификация по професии ще решава, са: как квалификациите да станат по-гъвкави, да позволяват преминаване между различните подсистеми за образование и обучение (училищно образование, ПОО, обучение на възрастни, висше образование) и да осигуряват валидиране на самостоятелното и неформалното учене, в т.ч. на компетентностите, придобити чрез трудов опит. Това ще гарантира на обучаваните лесен достъп до широка гама учебни програми, които да могат да се комбинират, в зависимост от индивидуалните нужди и перспективи, ще осигури по-голяма стабилност и предвидимост на квалификациите и съответствието им с променящия се пазар на труда.

В периода 2019-2021 г. усилията на НАПОО по тази мярка - разработване и актуализиране на ДОС за придобиване на квалификация по професии ще да се съсредоточат върху

результатите – знания, умения и компетентности, които са важни за пазара на труда, отразявайки очакваните промени в технологиите, а не съдържанието на обучението.

Мярка 3. Осъществяване на последващ контрол на дейността на лицензираните ЦПО и ЦИПО, с цел подобряване на качеството на ПОО

Качеството на ПОО е пресечна точка на потребностите и интересите на отделната личност, на обществото, на образователните и на обучаващите институции, на работодателите, на синдикатите и на обществото като цяло. Осигуряването и поддържането на качеството на ПОО на младежи и възрастни трябва да бъде адекватно на потребностите на пазара на труда и на развитието на конкурентоспособността на българската икономика. В този контекст една от важните цели на сътрудничеството със социалните партньори е реализирането на съгласувани политики за развитие на ученето през целия живот, на продължаващото професионално обучение, адаптирането и внедряването на успешни европейски практики.

Пакетът от дейности включва следните инициативи: осъществяване на последващ контрол на дейността на ЦПО и ЦИПО чрез проверки на място и през ИС на НАПОО; действия в посока укрепване и развитие на институционалния капацитет на ЦПО и ЦИПО; разработване на стандарт за осигуряване качеството на обучението в ЦПО, като елемент на националната система за осигуряване на качеството в институциите за ПОО; засилване на системите за вътрешен контрол, на системата за самооценяване, както и въвеждане на външно оценяване в ЦПО; поддържане на актуална база от данни за дейността на лицензираните ЦПО и ЦИПО, предназначени за целите на ученето през целия живот.

Реализирането на дейностите ще допринесе за повишаване качеството на професионалното обучение по посока по – тясно взаимодействие с пазара на труда и потребността от нови умения на лицата над 16 години.

Мярка 4. Методическо осигуряване на дейността на ЦПО и ЦИПО

Важна предпоставка за укрепване на институционалния капацитет на ЦПО и ЦИПО е оказваната от НАПОО методическа и експертна помощ на екипите на лицензираните центрове. Методическата работа на Агенцията обхваща широк спектър от дейности - по отношение актуални промени на действащата нормативна уредба в ПОО, изисквания при издаване на документи за професионална квалификация, за осигуряване на качеството на

предлаганото професионално обучение, валидирането на знания, умения и компетентности и др. Поддържането на тематични рубрики на интернет- страницата на НАПОО, предназначена за лицензираните ЦПО/ЦИПО, провеждането на информационни дни и др. са принос към цялата мрежа от лицензирани институции, които са разположени на територията на цялата страна.

С реализирането на дейностите по тази мярка ще се осигури високо ниво на информираност на всички лицензирани институции, ще се подобри качеството на предоставяне на услугите, с което ще се отрази на крайните ползватели – обучавани и работодатели.

Приоритет 4 Проучване на европейски опит и добри практики в областта на ПОО и адаптиране, с цел трансфер на национално ниво /ЕКР/ НКР, ECVET, EQAVET, валидиране на професионални знания, умения и компетентности, придобити чрез неформално обучение и информално учене

Мярка 1. Повишаване на прозрачността и съпоставимостта на професионалните квалификации и улесняване на мобилността на обучавани и на заети лица

Разработените след 2016 г. ДОС за придобиване на квалификация по професии, структурирани в „единици резултати от учене“, са предпоставка за постигане на по-тясна взаимовръзка на обучението с пазара на труда, за разработване на гъвкави учебни планове и програми, учебни модули, НИП за провеждане на обучение в гъвкави форми – обучение по част от професия, дуално обучение, надграждащо обучение след валидиране.

Целта на ДОС е да се повиши пригодността за заетост на лицата, придобили професионална квалификация, тъй като актуализираните стандарти водят до актуализация на учебните планове и програми, което пряко рефлектира върху качеството на учебния процес, както и да допринесе за международното признаване

Дефинирането на „единиците резултати от ученето“ в ДОС улеснява прилагането и на други европейски инструменти и принципи в ПОО – ЕКР/НКР, Европас, валидиране и признаване на неформално и самостоятелно учене, кариерно ориентиране и др.

ДОС за придобиване на квалификация по професии осигуряват предпоставки за повишаване на прозрачността и съпоставимостта на професионалните квалификации в

подкрепа на международното признаване на документите за професионално образование и професионално обучение и на транснационалната мобилност.

Повишаване на качеството на проектите на ДОС ще улесни компетентните институции при прилагането им за целите на международното признаване и ще допринесе за улесняване на мобилността.

***Мярка 2** Развитие и усъвършенстване на институционалния партньорски модел на национално и европейско ниво чрез участие на НАПОО в европейски мрежи, консултативни органи, работни групи и международни проекти*

НАПОО като национална координираща институция взаимодейства на европейско ниво с голям брой партньори, участващи по проекти по Програма за Учене през целия живот, както и по настоящата Програма Еразъм +. НАПОО покрива с участието си всички ключови дейности на програма Еразъм + - Ключова дейност 1, 2 и Ключова дейност 3. Участието в тези проекти разкрива широки възможности за проучване и адаптиране на добри практики по посока усъвършенстване на знанията, уменията и експертизата в различни сфери на ПОО:

- Внедряване на общи европейски инструменти и принципи като ЕКР/НКР и ECVET, валидиране и признаване на неформално и самостоятелно учене, прилагане на Референтната рамка за осигуряване на качеството в ПОО, Европас и др.;
- Идентифициране, адаптиране и популяризиране на инструменти, насочени към професионално ориентиране и кариерно развитие;
- Усъвършенстване на методологията за описване на „единиците резултати от ученето“ при разработване на ДОС за придобиване на професионална квалификация;
- Допълване на СППОО с нови професии/специалности и създаване на възможности за професионално образование и обучение по тях;
- Популяризиране на ПОО на национално и международно ниво;
- Подобряване квалификацията на преподавателите от системата на професионалното обучение;

- Повишаване на компетентностите на заетите лица в определени професионални сектори

НАПОО е национален координатор за Европейската мрежа за обмен на информация, опит и експертиза в областта на професионалното образование и обучение ReferNet за два поредни периода 2012-2015 г. и 2016–2019 г. ReferNet е общоевропейска мрежа за обмен на опит и експертиза в областта на професионалното образование и обучение, създадена през 2002 г. от Европейската агенция за развитие на професионалното обучение със седалище в Солун – CEDEFOP. Целта на дейностите в мрежата е предоставяне на информация за националните политики в професионалното образование и обучение, анализ на текущото състояние и представяне на предложения за развития в контекста на общоевропейските насоки в съответната област

Експерти на НАПОО, чрез участието си в различни събития създават възможност за разпространение на информация, събрана от всички партньорски – страни, участващи в мрежата ReferNet, които се публикуват на интернет - страницата на CEDEFOP, вкл. и резултатите и проучванията за България.

Мярката ще допринесе за повишаване на информираността на гражданите и ангажираността на институции и партньори за повишаване на постиженията на националната система за ПОО с цел нейното усъвършенстване в контекста на УЦЖ.

Мярка 3. Подкрепа за внедряване на Система за трансфер на кредити в ПОО - ECVET на национално ниво

Важен аспект от дейността на НАПОО е изпълнението на функциите ѝ на Национална координационна точка (НКТ) по въпросите на въвеждането на Европейската система за кредити в ПОО. С акт на министъра на образованието и науката НАПОО е определена за национална контактна точка.

Като НКТ Агенцията има следните основни задачи:

- Сътрудничество с другите компетентни национални институции по провеждане на инициативи по разпространение и подкрепа на ECVET на национално, секторно и местно ниво;

- Създаване на платформа за обмен на актуална информация и на опит между заинтересованите страни;
- Идентифициране и създаване на мрежа от ползватели на ECVET на секторно, национално и европейско ниво;
- Координиране и съгласуване на процеса на сътрудничество при прилагането на ECVET;
- Осигуряване на единни насоки за тестването и прилагането на ECVET – процедури и механизми за описание на квалификациите, въз основа на „резултати от ученето“, групиране на резултатите от ученето в „единици резултати от ученето“, признаване, натрупване и трансфер на резултати от ученето и др.;
- Установяване на контакти и периодичен обмен на информация с други национални точки за координация, свързана с въвеждането на европейските инструменти и принципи в ПОО – EQF, EQAVET, НКР и др.

Реализирането на дейности по тази мярка ще окажат въздействие върху разработването на нормативна уредба, отнасяща се до натрупването и трансфера на кредити, за постигане на проходимост между системата на ПОО и висшето образование.

Приоритет 5. Повишаване на прозрачността и публичността на услугите по професионално обучение на възрастни и професионално ориентиране

Мярка 1. Усъвършенстване на работата с ИС на НАПОО

Изградената Информационна система на НАПОО е основен инструмент, който се ползва от:

- кандидатите за лицензиране за изготвяне на необходимите за лицензионната процедура документи и за проследяване на самата процедура;
- експертите от НАПОО за администриране на лицензионния процес;
- външните експерти за оценка на документацията на кандидатите за лицензиране;
- лицензираните ЦПО за поддържане на пълна информация за проведените обучения, обучените лица и издадените документи;

- експертите на НАПОО за последващ контрол на дейността на лицензираните институции.

Данни от ИС на НАПОО се ползват за поддържане на публичните регистри на интернет страницата на НАПОО.

ИС на НАПОО се доразвива и усъвършенства – след въвеждането през 2016 г. на модула за заявяване, закупуване и отчитане на задължителната документация от ЦПО, се разработи и внедри през 2018 г. нов модул за проверка на свидетелствата за професионална квалификация издавани от ЦПО. Модулът има функционалности за предоставяне на различни видове справки - за брой подадени, отказани, върнати или вписани в Регистъра по чл. 42, т.11 от ЗПОО Свидетелства за професионална квалификация. Могат да се направят и справки по години за броя проведени обучения по професии с придобиване на степен на професионална квалификация или по част от професия. Наличните функционалности за справки в Информационната система улесняват работата на експертите от НАПОО във връзка с осъществяване на една от основните функции на Агенцията - последващия контрол на дейността на лицензираните центрове.

Информацията за дейността на лицензираните ЦПО и ЦИПО, поддържана в публичната част от профила им в информационната система, осигурява прозрачност на дейността на Агенцията и на центрoвете, дава възможност на институциите, бизнеса и гражданите да се информират за предоставяните от тях услуги. Потребителите могат да получат директно информация за предстоящите курсове и да се включат в тези, които отговарят на изискванията и желанията им.

Мярката е насочена към усъвършенстването и разширяването на Информационната система (ИС) на НАПОО осигурява технологична възможност за трансфер на данни и осигуряване на хоризонтална интеграция между ИС на НАПОО и информационните ресурси на други институции – АЗ, МОН, НАЦИД и др. институции.

Необходимостта от подобна интеграция произтича от концепцията „еднократно въвеждане на данните – многократно използване“, което ще ускори административните процедури при обработка на информацията, обща за системите.

Дейностите по мярката ще осигурят оперативна съвместимост на хоризонтално ниво на информационната система на НАПОО с други администрации, които използват и създават специализирани данни в областта на професионалното обучение.

Мярка 2. Осигуряване на актуална информация, свързана с ПОО за гражданите и бизнеса – поддържане на интернет страница на НАПОО

Мярката предполага достъп до ИС на НАПОО чрез интернет страницата на Агенцията за различни групи потребители – например предстоящи квалификационни курсове; информация за провеждане на държавни изпити по теория и практика; регистър на издадени документи за професионална квалификация; брой обучени лица по различни професии и специалности, по региони на страната и др. Предоставяната информация улеснява гражданите при избора на подходящ квалификационен курс и обучаваща институция. Работодатели и институции от България и чужбина могат да направят проверка (при определени условия за достъп) на валидността на издаден документ за професионална квалификация. Данните могат да се използват и като база за различни видове анализи, планиране на обучения и други дейности.

С изпълнение на мерките, Интернет страницата на НАПОО ще продължи да се усъвършенства по посока предоставяне на навременна и актуална информация, предназначена за широкия кръг потребители. Мярката включва и подготовка и издаване на публикации, видеоклипове по ключови проблеми на ПОО и кариерното ориентиране - ДОС, валидиране, СППОО, последващ контрол и др.

Приоритет 6. Развитие и подобряване качеството на административното обслужване, деловодната и архивната дейност, прилагане антикорупционни мерки и предотвратяване конфликт на интереси

НАПОО в дейността си работи в посока постоянното развитие и подобряване на административното обслужване, поставяйки акцент върху качеството на обслужването за задоволяване в най-висока степен потребностите на гражданите и бизнеса. Прилага всички нормативно регламентирани механизми за намаляване на административната тежест върху бизнеса. Отговаря компетентно и в срок на всички въпроси поставени от гражданите и бизнеса, касаещи дейността на агенцията. Изготвя справки по заявка на други държавни институции и отговаря на питання по компетентност. Извършва проверки по сигнал при

аргументирани и обосновани съмнения за превишаване или нарушаване на правата по издаваните от НАПОО лицензии. Подобрява административното обслужване като се грижи за периодично надграждащо обучение на служителите, пряко ангажирани с дейността на агенцията. Поддържа система за обратна връзка от потребителите на административни услуги, чрез анкетни карти. Провежда ежегодно информационни дни, на които кани всички настоящи и бъдещи потребители на услугите на агенцията, като оказва и методическа помощ. Повишава ежегодно качеството и на последващия контрол, което води и до завишаване качеството на обучението от лицензираните от НАПОО центрове за професионално обучение.

Създадени са максимално добри условия за доброто съхранение и опазване на документите. Добре обучени и отговорни служители извършват деловодната дейност в Автоматизирана информационна система „Документооборот“, където всеки документ намира своето място в определен регистър. Създадени са система от правила и комисия по архивиране за правилното съхранение и опазване на документи в архива на НАПОО.

В НАПОО са приети и се прилагат вътрешни правила, които уреждат реда, организацията и технологията за регистриране и докладване на сигнали за корупция и измами в НАПОО. В дейността си агенцията полага всички усилия за предотвратяване на всякаква възможност за конфликт на интереси, което води и до минимизиране на корупционния риск.

Мярка 1. Поддържане на системите за финансово управление и контрол:

Ограничените ресурси налагат по-ефективно използване на бюджетните средства, във връзка с което НАПОО прави регулярни анализи за ефективното и ефикасно разходване на публичните средства, което дава възможност за оптимизиране на разходването им. В съответствие с управленската отговорност председателят на НАПОО е издал заповед за финансов контрол в организацията със задължение да се следи за правилното прогнозиране, планиране, законосъобразно, целесъобразно, ефективно и ефикасно разходване на бюджетни средства.

Стремежът на НАПОО е:

- планирането на ясни, измерими и ресурсно обезпечени цели на ниво дирекция и отдел;

- утвърждаването и ефективното прилагане на правила и процедури за управление на риска, както и за идентифицирането и докладването на грешки и нередности ;
- недопускане извършването на разходи, натрупването на нови задължения за разходи и/или поемането на ангажменти за разходи, които не са ресурсно обезпечени;
- повишаване на капацитета на лицата осъществяващи финансов контрол в организацията и утвърждаването на тяхната роля при усъвършенстване на доброто управление.

Мярка 2. Подобряване на административното обслужване на гражданите и бизнеса

НАПОО спазвайки принципите за добро управление се стреми все по-вече да предоставя качествени услуги на гражданите и бизнеса, с по-малко ресурси и използвайки информационните технологии в своята работа. С уважение, спазвайки безукорно нормативната уредба, отзивчиво и отговорно, служителите на агенцията се стараят да оказват помощ и подкрепа на всеки един гражданин. Служителите на агенцията мотивирано и ефективно, продължават да работят в посока облекчаване на административната тежест за бизнеса и стимулиране на предприемачеството.

В своята дейност НАПОО полага постоянни усилия и се старее към:

- Прозрачност с цел улесняване на бизнеса да спазва действащото законодателство и да получава, бърза и качествена услуга;
- Недопускане административни затруднения или ограничения в дейността на лицензираните институции;
- Недопускане на субективизъм при осъществяване на основните функции;
- Недопускане на субективизъм при лицензиране и/или прекратяване на правата по лицензиите;
- Минимизиране на основанията за оспорване на заповеди на председателя на агенцията;
- Намаляване на тежестта върху бизнеса чрез осъществяване на проверка по служебен път на факти и обстоятелства, които са налични в агенцията или при друг административен орган.

IV. ОЧАКВАНО ВЪЗДЕЙСТВИЕ ОТ РЕАЛИЗИРАНЕ НА СТРАТЕГИЯТА

1. Усъвършенствана нормативна база в областта на ПОО;
2. Преразглеждане на структурата, съдържанието, условията за поддържане, критериите за актуализация на Списъка на професиите в професионалното образование и обучение (СППОО);
3. Преразглеждане на обвързаността между Класификатори на области на образованието, икономически области, длъжности и професии;
4. Създаване на механизми за систематично, бързо и гъвкаво реагиране на потребностите на пазара на труда от нови умения, разработване на съответстващите им професионални квалификации на секторно ниво, както и на механизъм за периодично осъвременяване на квалификациите в ПОО;
5. Регулиране на придобиването на квалификация по „част от професия“;
6. Улесняване хоризонталната и вертикалната проходимост в системата на ПОО чрез съответното реструктуриране на (част от) специалностите и професиите;
7. Усъвършенстване на методологията за разработване на държавните образователни стандарти (ДОС) с цел постигане на по-пълно съответствие на стандартите с изискванията на работодателите;
8. Подобряване на междуинституционалното сътрудничество и опростяване на наличните механизми за взаимодействие;
9. Преразглеждане механизма за разработване на държавните образователни стандарти (ДОС) и отговорностите на заинтересованите страни с оглед предприемане на последващи законодателни и организационни мерки за оптимизиране, включително чрез въвеждане на възможности за електронни съгласувателни и консултационни процедури;
10. Създаване на механизми, стимулиращи по-активното включване на реалния бизнес в процесите по разработване и актуализиране на СППОО и ДОС ;

11. Прилагане на в ПОО на работещи инструменти или подходи, разработени на базата на Европейската квалификационна рамка, EQAVET, ECVET, ESCO и др.
12. Засилване експертизата и административния капацитет на НАПОО в сферата на актуализиране Списъка на професиите в ПОО, разработване на ДОС , вкл. и на единиците резултати от учене, последващ контрол, актуализиране на квалификациите и списъка на професиите;
13. Участие в постоянно действащи формати за консултиране на секторната политика – Консултативен съвет по професионално образование към министъра на образованието и науката или други формати;
14. Разработване на синхронизирани и интегрирани дейности и мерки на системата на професионалното образование и обучение и тези за пазара на труда, икономиката, както и партньорства с неправителствения сектор, социалните партньори и други участници в дейности за учене през целия живот. Редовно адаптиране на съдържанието, инфраструктурата и методите на ПОО, за да бъдат адекватни на новите производствени технологии и организация на работа;
15. По-гъвкави начини за предоставяне на възможности за учене през целия живот, обучения според потребностите и утвърждаване на системи за валидиране на неформално обучение и информално учене;
16. ПОО да допринася за пригодността за заетост и за икономическия растеж, като се справя с широк спектър обществени предизвикателства и насърчава социалното сближаване;
17. Системите за ПОО трябва да бъдат по-привлекателни, приложими, насочени в по-голяма степен към професионалното развитие, по-иновативни, достъпни и гъвкави, отколкото са в момента, и да допринасят за подобряване на постиженията и за равнопоставеност в ученето през целия живот.

V. ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА СТРАТЕГИЯТА

Целта на индикаторите е да предоставят информация относно текущото състояние и да отчитат напредъка по изпълнение на поставените цели с оглед планирането на бъдещи дейности в годишните планове на НАПОО.

Отчитането на напредъка на изпълнението на Актуализираната Стратегия „НАПОО 2019-2021“ се извършва чрез следните индикатори:

- Брой проведени тематични дискусии в УС и ЕК по актуални и стратегически проблеми, свързани с развитието на ПОО;
- Брой разработени/ актуализирани ДОС, въз основа на подхода, фокусиран върху „единици резултати от ученето“
- Брой ЦПО, повишили качеството на обучението чрез усъвършенстване на системата за самооценка на качеството;
- Брой адаптирани и внедрени добри практики за координация на политиката в ПОО на секторно ниво;
- % удовлетвореност на потребителите от предоставяните от НАПОО административни услуги.

VI. ОСИГУРЯВАНЕ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА СТРАТЕГИЯТА

Целта, приоритетите и мерките на Стратегическия проект за дейността на НАПОО за периода 2019-2021 г. са основа за разработване на оперативните годишни планове за действие на Агенцията, които ще бъдат съобразени и с Целите на администрацията и с отчетите за тяхното изпълнение.

Стратегическият проект подлежи на актуализиране и обогатяване (приоритети и мерки) в условията на настъпили промени в секторни нормативни и стратегически документи в страната и на ниво в ЕС.

Стратегията на НАПОО за периода 2019-2021 г. е утвърдена от Председателя на Националната агенция за професионално образование и обучение инж. Емилияна Димитрова

Национален и глобален контекст

